

SOUTĚŽNÍ PROJEKT: GENERACE

TÉMA 1. ROČNÍKU - ŠKOLNÍ ROK 2018/2019 – SÍLA MOCI

ZADAVATEL: MUZEUM KOMUNISMU, V CELNICI 1031/4, 110 00 PRAHA 1

NÁZEV: SÍLA MOCI V KONTRASTECH

“ Jak chceme vnímat moc? Přes tyto panely máme možnost ukázat lidem, jak moc vidíme my, kteří se vše co víme, dozvídáme od starších. Není v tom krása objektivnosti? I přesto jsou v našich myšlenkách náznaky odmítání. Zvyky našich otců padají i na naše hlavy.”

(V. Stefanovič)

SOUTĚŽNÍ TÝM: SEMINÁŘ Z DĚJEPISU

Darya Bondareva, Chiara Doanová, Matyáš Němeček, Tereza Pelešková, Martin Slavotínek,
Vojtěch Stefanovič, Michal Tymr, Marek Vincibr

ŠKOLA:

První české gymnázium v Karlových Varech, Národní 445/25, 36001 Karlovy Vary
(žáci 3. ročníku semináře z dějepisu)

kontakt: [redacted]

ANOTACE PROJEKTU

Moc má několik podob a my nejsme schopni říct, zda-li je dobrá nebo špatná. Záleží na tom, jak se s ní naloží. Zajímavé je, že každý z nás by eventuálně mohl mít zmiňovanou moc. Většinu z nás by změnila k nepoznání, jak se v historii poměrně často stávalo, ale je naopak obdivuhodné, když se charakter dotyčného zachová a různým podobám moci nepodlehne. Pohled na ni není černobílý. Podle našeho názoru je tomu právě naopak. Pohled na moc může být hodně barevný. Kdo má pravdu a kdo ne, se jen těžko dá na první pohled odhadnout. Pravda je mnohobarevné spektrum složené z poznaného i nepoznaného.

Samotný výběr koncepce ukázal, jak se naše pohledy na věc různí, a jak je těžké dojít ke shodě. Nakonec se nám podařilo vybrat osm různě „barevných“ protikladů, na kterých jsme se snažili ukázat osm různých pohledů na moc – našich pohledů, jak to vidíme my. SÍLA MOCI SLOVA – MOCI ČINU, SÍLA MOCI STRACHU – MOCI LÁSKY, SÍLA MOCI LIDÍ – MOCI LIDU, SÍLA MOCI ODMĚNY – MOCI SRACHU. Zvolili jsme taková slova, která lez chápat jak pozitivně, tak negativně. Jejich vnímání může a nemusí mít nutně ideologický kontext. Právě **kontrast** umožnil propojení různých pohledů naší velice různorodé pracovní skupiny. Dal nám možnost uvědomit si, že právě protiklady jsou realitou našeho každodenního života, existence. My se s nimi musíme vyrovnávat proti vzájemně existenci, a to není vůbec jednoduché. Tato různost ale neopak může být impulzem k znejistění a k přemýšlení odlišnými úhly pohledu, které v konečném důsledku mohou být přínosem. Alespoň pro nás určitě byly. Nechtěli jsme dávat jednoznačné odpovědi.

Jako hlavním prostředkem pro realizaci naší koncepce jsme zvolili **obraz** (ve formě fotografie nebo autorské kresby Daryi Bondarevy) propojený **krátkými texty** (jedná se většinou o texty jednotlivých členů týmů, v menší míře pak citací myšlenek jiných autorů, popřípadě pramenů). Proč obraz? Obraz je podle nás jedinečným prostředkem k okamžitému vyvolání emocí, umí bezprostředně zaujmout, podpořit fantazii, vyvolat otázky, motivovat k jednání. A především otevírá otázky, ale nedává jednoznačné odpovědi. Zároveň je zde i nebezpečí posunutí původního významu, který autor obrazu zamýšlel, stejně tak i okolností, za kterých obraz vznikl. Toho jsme si také vědomi. Obraz a jeho kontext má moc. Moc motivovat, manipulovat, inspirovat. Tak to vidíme my.

POŘADÍ PANELŮ, JEJICH KONCEPCE

Pořadí jednotlivých navrhovaných panelů odpovídá i námi navrhovanému pořadí v rámci eventuální realizace. Odpovídá i pořadí zvolené koncepci, kterou se snažili jednotliví autoři navrhovaných panelů představit ve svém zpracování předkládaného projektového záměru.

ÚVODNÍ PANEL

Úvodní navrhovaný panel se skládá z vybraných fotografií z jednotlivých návrhů a úvodního zamyšlení, které nás provázelo po celou dobu práce na projektu. Popisky k jednotlivým fotografiím jsme zvolili záměrně. Mají odkazovat jak ke konkrétnímu panelu (velká písmena), i k panelu, tak k panelu, který je jeho kontrastem (malá písmena). Odkazy na zdroje k jednotlivým fotografiím jsou u příslušných panelů.

SÍLA MOCI SLOVA x SÍLA MOCI ČINU

autorky návrhu panelů: Darya Bondareva, Chiara Doanová

SÍLA MOCI SLOVA

Moc slova - mají na nás vliv. Ale ne vše, co slyšíme, musí být vždy pravdou. Je důležité se naučit slova rozeznávat. A nenechat proniknout do sebe tu moc, které jednotlivé aspekty drží. Dělo se to dříve, děje se to nyní. Občas nějací velcí lidé říkají velká slova, ale dělají jen malé činy. Pro mě osobně je nejdůležitější vyzdvihnout myšlenku nenechat se oklamat. Nenechat se zmanipulovat. Zapojit vlastní mozek, a nenechat si do něj nalévat to, co ten na odvrácené kartě chce slyšet.

SÍLA MOCI ČINU

Jedním z nejdůležitějších aspektů moci jsou činy. Slyšíme slova, ale mluví za nás především naše činy. Chtěly bychom poukázat na vliv každého jediného našeho činu, na to, jakým způsobem nás naše činy ovlivňují, a také na to, jaké mohou mít naše činy následky. Vše, co v životě děláme, je podstatné. Nikdy nevíme, co svým konáním způsobíme. I jeden malý čin může zpustit nekonečný řetězec velkých reakcí.

SÍLA MOCI STRACHU x SÍLA MOCI LÁSKY

autoři návrhu panelů: Matyáš Němeček, Tereza Pelešková

SÍLA MOCI STRACHU

Hlavní myšlenkou je síla strachu, skutečnost, že strach je opravdu mocný nástroj. Může to být nástroj prospěšný, ale i devastující. Strach lidi změní, vezme jim racionalitu a vymění jí za nedůvěru a úzkost.

SÍLA MOCI LÁSKY

Dokáží zamilovaní vnímat, jak je láska ovlivňuje? Jak s nimi manipuluje? Ze zkušenosti víme, že jsme schopni jednat zcela bez rozmyšlení. Tvrdíme, že láska je jeden z nejlepších pocitů. Že nás ale nedrží nohama na zemi a rozhodí naši zdravou mysl a selský rozum, to je zřejmě vedlejší, o tom se tolik nemluví. Všude jen slyšíme, jak je to hezké. Máme se naučit tento výjimečný pocit naplno prožívat a nebát se ho. Jenže, pokud se nebojíme lásku prožít, jsme snadnou kořistí pro ty silnější z nás.

SÍLA MOCI LIDU x SÍLA MOCI LIDÍ

autoři návrhu panelů: Michal Tymr, Vojtěch Stefanovič

SÍLA MOCI LIDU

Lid má moc svrhnout vlády, ukončit války, nebo začít pogromy. Moc lidu se zároveň opírá o to, že každý jedinec, který je členem dané společnosti, se jí buď přizpůsobí, nebo z ní bude vyloučen. Člověk je ale tvorem společenským, tudíž se raději, až na výjimky, přizpůsobí, než aby riskoval své vyloučení. Skupina lidí opět může využívat svou moc a ovlivňovat dění okolo sebe v dobrém i ve zlém.

SÍLA MOCI LIDÍ

Jednotlivec může ovlivnit masy lidí, a to svými slovy nebo činy. To, co je však podstatné je, že tuto moc ovlivňovat davy, má kterýkoli obyčejný člověk, který se odváží konat v ten správný čas na tom správném místě. Někteří lidé jsou pochopeni až po nějaké době a následků svých

odvážných činů se nedožijí. Ovlivnili nějaké množství lidí, které se opírá o jejich slova, nebo o jejich činy, a bere možnosti jejich hodnoty a názory za své.

SÍLA MOCI TRESTU X SÍLA MOCI ODMĚNY

autoři návrhu panelů: Martin Slavotínek, Marek Vincibr

SÍLA MOCI TRESTU

Trest může mít několik účelů. Odstrašit ostatní od vykonání trestuhodné činnosti. Ochránit společnost před pachatelem, a případně ho i napravit. Moc trestat neleží pouze v rukou vládců, má ji samozřejmě i lynčující rozzuřený dav rozrážející bránu paláce. Žádná lidská společnost však nemůže fungovat bez možnosti potrestat ty, kteří porušují pravidla, a tak pochopitelně ani tento aspekt moci sám o sobě není dobrý ani špatný, ale je civilizačně nezbytný.

SÍLA MOCI ODMĚNY

Ačkoli může mít osoba rozdávací odměnu podobné motivy jako osoba udělující trest, její způsob podání je zcela odlišný. Odměněná osoba provede činnost s vědomím, že z ní bude mít nějaký prospěch, zatímco trestaná osoba ví, že se při splnění úkolu vyhne bolestným následkům. Cílem odměny je přimět odměněné osoby k vykonání určité činnosti "po dobrém". Odměna může mít podobu peněz, majetku, služby. Tuto moc může mít každý, kdo je ochotný odměnu zaměstnanému člověku poskytnout.

STRUKTURA SLOŽKY

Každý z navrhovaných panelů je zpracován ve své vlastní složce s příslušným názvem.

Obsahem každé složky je:

- název panelu, jméno autora jeho obsahu
- fotografie náhledu návrhu obsahu a rozvržení panelu
- očíslované fotografie
- dokument s odkazy na zdroje fotografií, citací, textů
- dokument s texty a jejich umístěním na panelu

KLÍČOVÁ SLOVA

moc, různost, kontrast, slovo, čin, strach, láska, lid, lidé, odměna, trest, manipulace, obraz

SEZNAM ZDROJŮ

PRAMENY

www.pametnaroda.cz

www.pribehy20.stoleti.cz

www.pribehynasichsousedu.cz

PUBLIKACE

Dasandi, N.; Selhala demokracie?, Praha: Knižní klub, 2018

Machieavelli, N.; Vladař, Praha: Oikoymenh, 2015

Mňačko, V.; . Jak chutná moc,

Orwell, G.; Farma zvířat, Praha: Argo, 2015

Taylor, K.K.; Adresát neznámý, Praha: Academia, 2003

DOKUMENTY, FILMY

Muž, který sázel stromy, The Man Who Planted Trees, F. Beck, Kanada 1987,

zdroj: <https://www.jsns.cz/lekce/15541-muz-ktery-sazel-stromy>

Mečiar, The Lust for Power, Tereza Nvotová, Slovensko 2017